NORAKSTS
Lieta Nr.A420675310
A00509-12/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 21.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Juhņeviča,

piedaloties pieteicējam *J.I.* un pieteicēja pārstāvim zvērinātam advokātam Aivaram Vidžupam,

atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts meža dienesta pārstāvim *A.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.I.* pieteikuma par Valsts meža dienesta 2010.gada 1.jūnija lēmuma Nr.1-19/741 atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts meža dienests uzsāka administratīvo lietvedību par *J.I.* (turpmāk – pieteicējs) 2004.gada 8.oktobrī izsniegtās mednieka apliecības Nr.9001237 izsniegšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Valsts meža dienests ar 2010.gada 1.jūnija lēmumu Nr.1-19/741 (turpmāk – Lēmums) nolēma atcelt *J.I.* 2004.gada 8.oktobrī izsniegto mednieka apliecību Nr.9001237 ar šī lēmuma pieņemšanas dienu.

[1.1] 2004.gada 8.oktobrī izsniegtajā mednieka apliecībā Nr.9001237 norādīts izsniegšanas pamatojums – 1997.gada 16.augusta mednieka apliecības Nr.7001386 maiņa. Apliecību izsniedza Valsts meža dienesta Medību daļas vadītājs *J.B.* Mednieka apliecībā sniegtā informācija sakrīt ar 2004.gada Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas žurnāla datiem.

1997.gada – 1999.gada Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas grāmatā mednieka apliecība Nr.7001386 reģistrēta citai personai.

[1.2] No pieteicēja 2010.gada 6.maijā Valsts meža dienests saņēma paskaidrojumu, kurā pieteicējs norāda, ka laika periodā no 1991. līdz 1994.gadam spēkā esošo normatīvo aktu regulējumam, t.sk., sekmīgi nokārtojot atbilstošu teorētisko zināšanu un šaušanas kvalifikācijas eksāmenu, pieteicējs ieguva mednieka apliecību. Atbilstoši Valsts meža dienesta iniciatīvai un 1997.gadā izdotajam rīkojumam tika noteikts, ka visiem medniekiem ir jāveic medību apliecību nomaiņa līdz 1997.gada beigām. Papildu zināšanas un praktisko iemaņu pārbaude netika noteikta. Ievērojot Valsts meža dienesta izdotā rīkojuma prasības, pieteicējs iesniedza Valsts meža dienestam vecā parauga apliecības oriģinālu, pret kuru 1997.gada 16.augustā Valsts meža dienests izsniedza pieteicējam jaunu apliecību ar reģistrācijas Nr.7001386. Ņemot vērā to, ka laika posmā no 1997.gada līdz 2004.gadam pieteicējam izsniegtā mednieka apliecība ar reģistrācijas Nr.7001386 bija vizuāli nolietojusies un bojāta, turklāt par bojātas apliecības izmantošanu saņēma arī aizrādījumus no medības kontrolējošo iestāžu amatpersonu puses, 2004.gadā pieteicējs veica nolietotās apliecības nomaiņu, iesniedzot Valsts meža dienestam attiecīgu iesniegumu un nolietotās apliecības oriģinālu, pret kuru 2004.gada 8.oktobrī Valsts meža dienestā izsniedza jaunu mednieka apliecību ar reģistrācijas Nr.9001237.

[1.3] Lēmumā Valsts meža dienests konstatējis, ka pieteicējam nebija likumīga pamata saņemt mednieka apliecību, jo Valsts meža dienestā nav dokumentālu apstiprinājumu tam, ka pieteicējam 1997.gada 16.augustā būtu izsniegta mednieka apliecība Nr.7001386, līdz ar to

pieteicējs nevarēja iegūt mednieka apliecību Nr.9001237 ar mednieka apliecības Nr.7001386 maiņu.

[1.4] Izvērtējot kopsakarā visus Valsts meža dienesta rīcībā esošos dokumentus un pierādījumus, t.i., 2004.gada Rīgas pilsētas mednieku apliecības reģistrācijas grāmatas datus, kā arī pieteicēja paskaidrojumu, ir pamats uzskatīt, ka pieteicējs 2004.gada 8.oktobrī izsniegto mednieka apliecību Nr.9001237 ieguvis nepamatoti.

[2] 2010.gada 21.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.I.* pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Nav pierādījumu tam, ka pieteicējam izdotā mednieka apliecība Nr.7001386 un apliecība Nr.9001237 būtu iegūtas, sniedzot nepatiesas ziņas, ir bijušas viltotas, iegūtas ar draudiem, spaidiem, kukuļojot vai kā citādi prettiesiski.

[2.2] Lēmuma pieņemšana un pamatošana ar Valsts meža dienesta vesto reģistru nesakārtotību un nepilnībām tajos ir klaji prettiesiska un norāda uz Valsts meža dienesta amatpersonu prettiesiskajām darbībām amata pienākumu izpildē.

[2.3] Izdodot Lēmumu ir pārkāpts tiesiskuma, tiesiskās paļāvības un likuma atrunas princips.

[2.4] Lēmumā noteiktie lietderības apsvērumi saistībā ar šaujamieroča iegādāšanos un izmantošanas tiesību izlietošanu vērtējami kritiski, jo tās tikai pastarpināti ir saistītas ar mednieka tiesisko statusu.

[2.5] Neviens normatīvais akts neparedz mednieku apliecības atcelšanas iespējas un tiesības. Likums paredz, ka mednieku apliecība var tikt anulēta, ja tā izsniegta nelikumīgi, nevis atcelta. Iestāde veikusi darbību, kādu neparedz likuma kompetence un pilnvarojums.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2010.gada 15.jūlijā saņemts Valsts meža dienesta (turpmāk – atbildētājs) paskaidrojums par pieteikumu. Atbildētājs pieteikumu neatzīst un papildus norāda turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Lēmumā ir norādīti pierādījumi, uz kuru pamata Lēmums pieņemts. 2004.gada un 1997. – 1999.gada Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas grāmatas, kā arī pieteicēja paskaidrojums, kas ir pretrunā ar attiecīgo reģistru ierakstiem, pierāda, ka pieteicējs mednieku apliecību saņēmis prettiesiski.

Visiem medniekiem izsniegtās apliecības ir iereģistrētas Mednieku apliecību reģistrācijas žurnālos, kur apliecību saņēmēji šo faktu apliecina ar savu parakstu. No šiem reģistriem iespējams iegūt informāciju par to, kurā gadā persona pirmo reizi kļuvusi par mednieku, uz kāda pamata izsniegta mednieka apliecība un citu informāciju, tomēr visos gadījumos iespēja izsekot mednieka apliecību maiņai un tās pamatojumiem. Šajā gadījumā pieteicējs ir formāli nomainījis 1997.gada mednieka apliecību Nr.7001386, kura saskaņā ar reģistru ierakstiem viņam nekad nav bijusi izsniegta. Atbildētājs ir pārbaudījis arī citus 1997.gada ierakstus un secinājis, ka *J.I.* šī gada reģistrā neparādās.

[3.2] Fakts, ka mednieka apliecība Nr.9001237 ir izsniegta personai, kura nav kārtojusi mednieka eksāmenu, liek izdarīt secinājumu, ka apliecības izdošana panākta ar prettiesiskām rīcībām, iespējams, kukuļošanu. Valsts meža dienests par šiem faktiem ir informējis arī Valsts policiju.

[3.3] Pieteicēja pārmetumi par Valsts meža dienesta vesto reģistru nesakārtotību un nepilnībām nav pamatoti tādā mērā, lai attaisnotu mednieka apliecības prettiesisku iegūšanu.

[3.4] Atbildētāja Lēmumu ir izdevusi tiesiski un pamatoti, ievērojot tiesiskuma, tiesiskās paļāvības principu un norādot pietiekamus lietderības apsvērumus.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja uz pieteikumā norādītajiem apsvērumiem. Papildus pieteicējs un pieteicēja pārstāvis paskaidroja, ka 2010.gadā pieteicējs ir nokārtojis mednieku eksāmenu un ieguvis jaunu mednieka apliecību. Līdz ar to pieteicēja prasījums ir atzīt Lēmumu par prettiesisku. Pieteicējs kriminālprocesā, kas saistīts ar mednieku apliecību izsniegšanu, nav nekādā statusā. Prettiesisku darbību veikšanu nevar prezumēt. Valsts meža dienests nav sniedzis pierādījumus, kas apliecinātu, ka pieteicējs nav kārtojis mednieku eksāmenu. Neviens normatīvais akts neuzliek pienākumu pieteicējam saglabāt dokumentus, kuri ir 20 gadu veci. Apskatot 1997.gada ierakstu Mednieku apliecību

reģistrācijas žurnālā, redzams, ka tieši pie konkrētā ieraksta ir veikti aizkrāsojumi un neatrunāti labojumi un šādu ierakstu nevar uzskatīt par tādu, kam būtu juridisks spēks. 1997.gadā cits cilvēks pieteicēja vietā apmainīja viņa mednieka apliecību, jo tajā laikā varēja mednieka apliecības paņemt viena persona un samanīt vairākām personām. Pieteicējs precīzi nezin, kurā vietā tika apmainīta mednieka apliecība. Pieteicējs domā, ka Rīgā, bet to precīzi nevar apgalvot. 1997.gadā nebija nevienā mednieku kolektīvā. Laika posmā no 1991.gada līdz 1994.gadam pieteicējs kārtoja mednieku eksāmenu Rīgā. 2002. vai 2003.gadā iestājās mednieku kolektīvā. Pieteicējam ir derīga medību vadītāja apliecība, kuru ieguva sekmīgi nokārtojot eksāmenu.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, balstoties uz Lēmumā un paskaidrojumā minētajiem argumentiem. Papildus paskaidroja, ka mednieku apliecības maiņu var izsekot no 1992.gada. Nav strīda, ka Rīgas pilsētas mednieku reģistrācijas žurnālā pie ieraksta Nr.1386 ir veikts aizkrāsojums. Žurnālā mednieku apliecība ir reģistrēta citai personai. Līdz ar to bija iespējams pārbaudīt pieteicēja norādīto faktu, ka laika posmā no 1991.gada līdz 1997.gadam viņš kārtoja mednieka eksāmenu Pārbaudot Rīgas pilsētas mednieku reģistrācijas žurnālu un Rīgas pilsētas mednieku kandidātu žurnālu no 1992. līdz 2005.gadam, kur tiek reģistrēti visi mednieki, kas kārtojuši mednieka eksāmenus, pieteicēja vārds netika atrasts. Par eksāmeniem 1991.gadā nav informācijas, jo tajā laikā bija spēkā padomju laika mednieku grāmatiņas. 1992.gadā bija pirmā Meža ministrijas pavēle par padomju laika mednieku grāmatiņas nomaiņu, mednieku eksāmenu kārtošana sākās ar 1992.gadu. 1992.gadā, mainot mednieku apliecības, eksāmens nebija jākārto. Bija mednieku eksāmenu žurnāls un tajā tika norādīts, ka padomju laika mednieku grāmatas numurs un izsniegšanas datums ir par pamatu saņemt 1992.gada mednieka apliecību.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku paskaidrojumiem, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Tiesa konstatē, ka lietā izšķirams jautājums par to, vai Valsts meža dienests bija tiesīgs ar Lēmumu atcelt pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu – 2004.gada 8.oktobrī izsniegto mednieka apliecību Nr.9001237, pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem.

Ņemot vērā, ka pieteicējs 2010.gadā ir nokārtojis Valsts meža dienestā eksāmenu un saņēmis jaunu mednieka apliecību, lietā ir izskatāms jautājums par Lēmuma atzīšanu par prettiesisku, nevis atcelšanu.

[7] Lēmums, kas ir pieteicējam nelabvēlīgs administratīvais akts, pamatots ar Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 4.punktu.

Administratīvā procesa likuma 86. pants noteic prettiesiska administratīvā akta atcelšanas iespējas.

Ja panta pirmajā daļā noteikts, ka adresātam nelabvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt jebkurā brīdī, tad attiecībā uz adresātam labvēlīga lēmuma atcelšanu panta otrajā daļā minēti atsevišķi atcelšanas gadījumi. Šo gadījumu uzskaitījums ir izsmeļošs. Šādā veidā likumā, ņemot vērā taisnīguma, tiesiskās paļāvības un tiesiskuma apsvērumus, minēti gadījumi, kad ir izbeidzamas personai labvēlīgas tiesiskās attiecības, kuras dibinātas pretēji tiesību normās noteiktajam. Pārējos gadījumos iestādes radītā kļūda nevar radīt tādas sekas, ka savulaik prettiesiski izdotais administratīvais akts būtu atceļams.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts) atzinis, ka no Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas ievaddaļas (tiesību normas tiesiskajām sekām) redzams, ka šajā daļā minēto apstākļu konstatēšanas gadījumā administratīvo aktu var atcelt. Tiesību norma neparedz, ka administratīvais akts ir atceļams. Tādējādi tiesību norma paredz iestādes rīcības brīvību labvēlīga prettiesiska administratīva akta atcelšanai un, lai sasniegtu konkrētajā gadījumā taisnīgāko risinājumu, pieļauj tālāku konkrēto apstākļu izvērtējumu atbilstoši tiesību principiem. Proti, izvēloties, vai priekšroka konkrētajā gadījumā dodama tiesiskuma principam (jo ir konstatēts administratīvā akta

prettiesiskums), vai arī pastāv apstākļi, kas liek dot priekšroku tiesiskās paļāvības principam (*skat. Senāta 2010.gada 20.maija sprieduma lietā SKA-240/2010 16. punktu*).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 4. punktu adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja adresāts attiecīgā administratīvā akta izdošanu panācis ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, kukuļošanu, spaidiem, draudiem vai citām prettiesiskām darbībām. Šādā gadījumā iestāde izvērtē adresāta veikto darbību prettiesiskumu un atceļ šo administratīvo aktu ar tā izdošanas dienu.

Tātad konkrētā tiesību norma paredz iestādes pienākumu konstatēt, ka labvēlīga administratīva akta izdošanu adresāts panācis ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, kukuļošanu, spaidiem, draudiem vai citām prettiesiskām darbībām. Un secīgi iestādei, rīcības brīvības ietvaros izdarot apsvērumus par lēmuma izdošanas lietderību un konstatējot prettiesiskumu, ir pienākums šo prettiesisko administratīvo akta atcelt. Šādā gadījumā lēmums, kas pieņemts apsvērumu rezultātā, kļūst par obligāto lēmumu.

Ja iestādei ir tiesības izdot adresātam labvēlīgu administratīvo aktu, tad iestādei saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 84.pantu ir dotas tiesības arī to atcelt, un tam nav jābūt īpaši atrunātam speciālajās tiesību normās, kas noteic iestādes kompetenci.

[8] Mednieku apliecības iegūšanas kārtību nosaka Medību likums.

[8.1] Latvijas Republikas Medību likuma *(kas bija spēkā no 1992.gada 5.februāra līdz 1995.gada 31.jūlijam)* 7.pants noteica, ka mednieka apliecība ir dokuments, kas dod tiesības medīt. Minētā likuma 8.panta pirmā daļa noteica, ka mednieka apliecības Latvijas Republikas iedzīvotājiem izdod Latvijas Republikas Meža ministrijas virsmežniecības pēc tam, kad nokārtots eksāmens, kurā pārbaudāmo zināšanu apjomu apstiprinājusi Latvijas Republikas Meža ministrija.

Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1992.gada 5.februāra lēmuma „Par Latvijas Republikas Medību likuma spēkā stāšanās kārtību" 2.punkts noteica, ka medību apliecības, ko izsniegusi Latvijas Republikas Mednieku un makšķernieku biedrība, ir derīga līdz 1992.gada 31.decembrim. Valsts virsmežniecības, nepārbaudot mednieku teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, uz šo apliecību pamata līdz 1992.gada 31.decembrim veic jauno mednieku apliecību izsniegšanu medniekiem, izņemot bijušos VDK štata darbiniekus. Citu organizāciju vai valsts institūciju izdotās medību apliecības Latvijas Republikas teritorijā nav derīgas no šā likuma spēkā stāšanās brīža.

Tādējādi līdz 1995.gada 31.jūlijam tiesiski mednieku apliecību varēja iegūt, līdz 1992.gadam 31.decembrim veicot medību apliecības, ko izsniegusi Latvijas Republikas Mednieku un makšķernieku biedrība, nomaiņu bez eksāmenu kārtošanas, vai arī pēc 1992.gada 5.februāra nokārtojot eksāmenu mednieka apliecības iegūšanai.

[8.2] Atbilstoši Medību likuma *(kas bija spēkā no 1995.gada 1.augusta līdz 2003.gada 6.augustam; redakcijā, kas bija spēkā mednieka apliecības Nr.7001386 izsniegšanas laikā)* 7.panta pirmajai daļai mednieka apliecība ir pamatdokuments, kas dod tiesības medīt, iegādāties medību šaujamieročus un saņemt medību atļauju. Minētā likuma 8.panta pirmā daļa noteica, ka mednieka apliecību var iegūt Latvijas Republikas iedzīvotāji, kas sasnieguši 18 gadu vecumu. Mednieka apliecību izdod Valsts meža dienesta virsmežniecības pēc tam, kad nokārtots eksāmens mednieku eksaminācijas komisijā. Savukārt, atbilstoši minētā panta trešajai daļai par eksāmena rezultātiem tiek noformēts protokols.

Saskaņā ar Valsts meža dienesta 1997.gada 9.aprīļa rīkojumu Nr.32 „Par mednieka apliecību nomaiņu" no 1998.gada 30.marta ir derīgas jauna veida mednieka apliecības. Minētā rīkojuma 6. un 7.punkts noteica līdzšinējo valsts virsmežniecību izsniegto un līdz apmaiņas dienai derīgo mednieku apliecību nomaiņas kārtību. Saskaņā ar minētā rīkojuma 1.pielikuma 6.punktu valsts virsmežzinis varēja izsniegt jaunu mednieku apliecību arī mednieku apliecības nozaudēšanas (sabojāšanas) gadījumā.

Tādējādi no 1995.gada 1.augusta līdz 2003.gada 6.augustam tiesiski mednieka apliecību varēja iegūt, nokārtojot eksāmenu mednieku eksaminācijas komisijā, vai veicot mednieku apliecības nomaiņu sakarā ar vispārējo mednieka apliecību nomaiņu uz jauna veida

mednieka apliecībām vai sakarā ar iepriekš izdotās mednieku apliecības nozaudēšanu (sabojāšanu).

[8.3] Atbilstoši Medību likuma *(redakcijā, kas bija spēkā no 2003.gada 6.augusta, t.sk., mednieka apliecības Nr.9001237 izsniegšanas laikā)* 12.pantam mednieka apliecība ir dokuments, kas nepieciešams, lai saņemtu medību atļauju, mednieka sezonas karti un medību šaujamieroča iegādes atļauju, kā arī drīkstētu medīt šajā likumā un citos medības reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Minētā likuma 14.panta pirmā daļa noteic, ka mednieka apliecību izsniedz Valsts meža dienests personām, ja uz tām neattiecas Ieroču aprites likumā noteiktie ierobežojumi, pēc tam, kad nokārtots eksāmens mednieku eksaminācijas komisijā.

Minētā likuma 14.panta trešā daļa noteic, ka, ja mednieka apliecība nozagta vai gājusi bojā no īpašnieka neatkarīgu iemeslu dēļ, Valsts meža dienests izslēdz šos dokumentus no attiecīgā reģistra un izsniedz jaunu mednieka apliecību, pamatojoties uz mednieka iesniegumu un paskaidrojumu.

Tādējādi no 2003.gada 6.augusta tiesiski mednieku apliecību varēja iegūt, ja sekmīgi nokārtots eksāmens mednieku eksaminācijas komisijā, vai ir pieņemts Valsts meža dienesta lēmums izsniegt jaunu mednieka apliecību sakarā ar to, ka iepriekš tiesiski izsniegtā mednieka apliecība ir nozagta vai gājusi bojā no īpašnieka neatkarīgu iemeslu dēļ.

[8.4] Ievērojot minētās tiesību normas, obligāts priekšnosacījums mednieka apliecības saņemšanai un noteiktos gadījumos vēlākai apmaiņai pret jaunu apliecību ir laika periodā no 1992.gada 5.februāra sekmīgi nokārtots eksāmens vai arī līdz 1992.gada 31.decembrim veikta Latvijas Republikas Mednieku un makšķernieku biedrības izsniegtās medību apliecības nomaiņa.

Ja tiek pierādīts, ka šāds eksāmens ir nokārtots, tad pārējās formalitātes – mednieka apliecību reģistrēšana un izsniegšana, kļūdas šajos procesos – ir otršķirīgas. Bet, ja nav gūts apstiprinājums tam, ka eksāmens ir nokārtots, tad arī apstākļos, ja mednieka apliecības izsniegšanas formālajā procesā nav konstatētas nepilnības vai nesakritības, mednieka apliecības izsniegšanas fakts ir atzīstams par prettiesisku. Vēl jo vairāk šāds secinājums ir izdarāms tad, ja arī formālajā procesā ir būtiskas neprecizitātes un nesakritības.

[9] No uzraksta uz pieteicējam izsniegtās mednieka apliecības Nr.9001237 *(lietas 21.lapa)*, 2004.gada Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas žurnāla *(lietas 19.-20.lapa)* un pieteicēja 2010.gada 6.maija sniegtā paskaidrojama *(lietas 17.lapa)* tiesa konstatē, ka mednieka apliecība Nr.9001473 pieteicējam izsniegta 2004.gada 8.oktobrī un tās izsniegšanas pamats ir 1997.gada 16.augusta apliecība Nr.7001386. Tādējādi jaunā mednieku apliecība ir izsniegta sakarā ar iepriekš izsniegtās mednieku apliecības nomaiņu.

[9.1] Tiesa, pārbaudot 1997.-1999.gada Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas žurnālu, konstatē, ka ar ierakstu Nr.1386 mednieka apliecība Nr.7001386 reģistrēta citai personai *(lietas 18.lapa)* un minētajā žurnālā nav reģistrēts, ka pieteicējam 1997.gadā ir iesniegta mednieku apliecība.

Tiesa atzīst, ka Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas žurnālā pie ieraksta Nr.1386 ir veikts aizkrāsojums un minētais labojums nav atrunāts. Līdz ar to var pastāvēt šaubas, vai sākotnēji pie minētā ieraksta nav bijis norādīts pieteicēja vārds. Taču neatbilstoši Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" 7.punktam veikts aizkrāsojums un neatrunāts labojums pats par sevi nepierāda, ka konkrēta numura mednieka apliecība ir reģistrēta un izsniegta pieteicējam.

[9.2] Ņemot vērā, ka pieteicējs 2010.gada 6.maija paskaidrojamā *(lietas 17.lapa)*, kā arī tiesas sēdē ir paskaidrojis, ka 1997.gada 16.augustā viņam tika izsniegta apliecība sakarā ar vispārējo mednieka apliecību nomaiņu un iepriekšējo mednieku apliecību pieteicējs ieguva nokārtojot eksāmenu (laika periodā no 1991.-1994.gadam), tiesa atzīst, ka 1997.gadā mednieku apliecība pieteicējam tiesiski varēja būt nomainīta un Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas žurnālā pie ieraksta Nr.1386 sākotnēji varēja būt norādīts pieteicēja vārds tikai gadījumā, ja pieteicējs ir nokārtojis eksāmenu mednieka apliecības iegūšanai.

Ņemot vērā no 1992.gada 5.feruāra spēkā esošo tiesisko regulējumu un pieteicēja paskaidrojumus, ka viņš mednieku apliecību ieguva, nokārtojot eksāmenu Rīgā laika periodā no 1991. gada līdz 1994.gadam, (nevis līdz 1992.gada 31.decembrim apmainot Latvijas Republikas Mednieku un makšķernieku biedrības izsniegto medību apliecību), tiesa secina, ka pieteicējs eksāmenu mednieku apliecības iegūšanai varēja nokārtot tikai sākot no 1992.gada 5.februāra. Līdz ar to ir pārbaudāms, vai pieteicējs ir nokārtojis eksāmenu mednieku apliecības iegūšanai laika periodā no 1992.gada 5.februāra līdz 1994.gadam.

Pārbaudot ierakstus Rīgas pilsētas mednieku kandidātu reģistrācijas žurnālā no 1992.gada līdz 1994.gadam, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav minēts kā mednieku kandidāts. Kā tiesas sēdē norādīja atbildētāja pilnvarotais pārstāvis, tad arī Rīgas pilsētas Mednieku apliecību reģistrācijas žurnālā no 1992.gada nav reģistrēts, ka pieteicējs ir kārtojis eksāmenu mednieku apliecības iegūšanai. Lietā nav arī citu pierādījumu, kas apstiprinātu pieteicēja paskaidrojumu, ka pieteicējs minētajā laika periodā ir nokārtojis eksāmenu mednieka apliecības saņemšanai. Ņemot vērā minēto, nav gūts apstiprinājums, tam, ka pieteicējs ir nokārtojis eksāmenu mednieka apliecības iegūšanai. Secīgi arī 1997.gadā un vēlāk pieteicējam nebija tiesisks pamats veikt iepriekšējās mednieku apliecības nomaiņu un Rīgas pilsētas mednieku apliecību reģistrācijas žurnālā pie ieraksta Nr.1386 sākotnēji nevarēja būt norādīts pieteicēja vārds.

Turklāt tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka 1997.gadā viņš pats nav veicis mednieku apliecības maiņu, bet to viņa vietā ir veicis kāds cits cilvēks. Tādējādi tiesa secina, ka pieteicējs 1997.gadā Valsts meža dienestā nav parakstījies mednieku apliecību reģistrācijas žurnālā par mednieku apliecības saņemšanu. Ņemot vērā, ka atbilstoši pieteicēja paskaidrojumiem 1997.gadā pieteicējs nebija nevienā mednieku kolektīvā, tiesa apšauba, ka pieteicēja vietā mednieka apliecības maiņu Valsts meža dienestā varēja veikt kāda cita persona. Tas dod pamatu uzskatīt, ka pieteicējs Valsts meža dienestā mednieka apliecību Nr.7001386 nav tiesiski saņēmis.

[9.3] Pieteicējs 2010.gada 6.maija paskaidrojumā (*lietas 10.lapa*) norāda, ka mednieku apliecība ar Nr.7001386 bija vizuāli nolietojusies un bojāta. Nolietotās apliecības oriģināls iesniegts Valsts meža dienestā kopā ar iesniegumu. Taču mednieku apliecību reģistrācijas grāmatā (*lietas 19.-20.lapa*) norādīts, ka iepriekšējā apliecība nozaudēta. Līdz ar to arī minētais rada šaubas par to, ka pieteicējs sniedz patiesus paskaidrojumus par atceltās mednieku apliecības Nr.9001237 iegūšanas apstākļiem.

[9.4] Administratīvajā procesā pamatā pierādīšanas pienākums gulstas uz iestādi. Tomēr Administratīvā procesa likuma 150.panta trešajā daļā noteikts pieteicēja līdzdarbības pienākums, proti, pieteicējam atbilstoši savām iespējām jāpiedalās pierādījumu savākšanā. Arī Administratīvā procesa likuma 186.panta otrās daļas 4.punkts noteic, ka pieteikumā norādāms pieteikuma pamats un pierādījumi, ja tādi ir pieteicēja rīcībā.

Administratīvā procesa likuma 103.panta otrajā daļā nostiprinātais objektīvās izmeklēšanas princips, kas uzliek par pienākumu tiesai pašai *(ex officio)* objektīvi noskaidrot lietas apstākļus un dot tiem juridisku vērtējumu, neuzliek par pienākumu tiesai faktiski kļūt par procesa dalībnieku, kas ir ieinteresēts lietas iznākumā. Objektīvās izmeklēšanas princips piemērojams kopsakarā ar personas sadarbības principu.

Tiesas ieskatā tikai pieteicēja rīcībā var būt konkrētas ziņas par to, kad un kādā iestādē (vai kādām personām piedaloties) ir kārtots eksāmens mednieka apliecības iegūšanai. Pieteicējs nav vērsis uzmanību uz šādiem faktiem, līdz ar to ne iestādei, ne tiesai nav objektīvas iespējas pārbaudīt, vai pieteicējs, kādā citā laikā nav kārtojis eksāmenus un vai tiešām viņam nav bijusi tiesiski izsniegta mednieka apliecība. Konkrētajā gadījumā lietā ir tikai pierādījumi, kas norāda uz to, ka pieteicējs mednieku apliecību ir ieguvis, nenokārtojot mednieku eksāmenu un tiesiski neveicot mednieku apliecības nomaiņu. Izvērtējot pieteicēja sniegtos paskaidrojumus, tiesa secina, ka viņa argumenti ir vispārīgi un nerada tiesai pamatotas šaubas par iestādes konstatētajiem apstākļiem. Pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot pierādījumus to savstarpējā sakarībā, tiesai nerodas šaubas par iestādes konstatēto apstākļu patiesumu.

[9.5] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējam 2004.gada 8.oktobrī mednieka apliecība Nr.9001237 izsniegta un pieteicējs to ieguvis prettiesiski, proti, noteiktajā kārtībā nenokārtojot eksāmenu un neveicot iepriekš tiesiski saņemtas mednieka apliecības maiņu pret jaunu apliecību.

[10] Ņemot vērā, ka mednieka apliecība Nr.9001237 atradās pie pieteicēja, ka tikai pieteicējs ir ieinteresēts tajā, lai viņam būtu mednieka apliecība, ka nav neviena pierādījuma, ka pieteicējs ir kārtojis eksāmenu mednieku apliecības iegūšanai un ka formālajā mednieka apliecības izsniegšanas procesā ir būtiskas neprecizitātes un nesakritības, kā arī pieteicējs nevarēja tiesiski iegūt mednieka apliecību Nr.9001237, veicot iepriekšējās mednieka apliecības maiņu, secināms, ka pieteicējs sev piešķirto labumu ir ieguvis ar viltu vai prettiesisku rīcību un pieteicējs zināja, ka mednieka apliecība viņam ir izsniegta prettiesiski.

Tiesa konkrētajā lietā nesaskata nevienu pamatotu iemeslu, kāpēc iestādes amatpersonām būtu nepieciešams visos gadījumos izsniegt pieteicējam mednieka apliecību, neizdarot atbilstošus ierakstus attiecīgajos uzskaites žurnālos, ja pieteicējas ir veicis visas nepieciešamās darbības un pieteicējam ir tiesisks pamats šādu apliecību saņemt. Tāpat tiesa nesaskata nevienu pamatotu iemeslu, kāpēc iestādes amatpersonām būtu nepieciešams visos gadījumos izsniegt pieteicējam mednieka apliecību, neizdarot atbilstošus ierakstus attiecīgajos uzskaites žurnālos, ja pieteicējam nebija tiesisks pamats tādu saņemt un pieteicējs nebija ieinteresēts prettiesiskā apliecības saņemšanā.

Tiesas ieskatā šādos apstākļos iestādes pienākums nav detalizēti noskaidrot, tieši kādā veidā izpaudās pieteicēja prettiesiskā rīcība.

[11] Ņemot vērā, ka no spriedumā citētajām tiesību normām nepārprotami izriet, ka obligāts priekšnosacījums mednieka apliecības saņemšanai ir sekmīgi nokārtots eksāmens mednieku eksaminācijas komisijā, tiesas ieskatā ir acīmredzams, ka mednieka apliecības izsniegšana un tās atstāšana spēkā, nepārliecinoties par personas sekmīgu teorētisko un praktisko iemaņu pārbaudi, būtiski apdraud gan pašas personas, gan citu personu veselību un dzīvību, kā arī apdraud vides intereses.

No Ministru kabineta 2004.gada 2.marta noteikumu Nr.110 „Noteikumi par mednieku un medību vadītāju apmācības kārtību, zināšanu un praktisko iemaņu pārbaudes programmu, kā arī mednieka apliecības un medību vadītāja apliecības izsniegšanas kārtību" 10.–13.punkta nepārprotami izriet, ka mednieka un medību vadītāju apmācības teorētisko zināšanu pārbaudes programma ir atšķirīga. Līdz ar to, tas, ka pieteicējs 2004.gadā ir sekmīgi nokārtojis eksāmenu medību vadītāja apliecības saņemšanai, nepierāda, ka pieteicējam ir pilnībā atbilstošas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, kas nepieciešamas medniekam.

Tādējādi tiesa atzīst par pamatotu atbildētāja secinājumu, ka konkrētajā gadījumā Lēmuma izdošana bija nepieciešama, lietderīga un arī samērīga.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 10.pantu tiesiskās paļāvības princips piešķir personai tiesības paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Ar tiesisku paļāvību jāsaprot tas, ka adresāts attiecīgo administratīvo aktu nav panācis ar kādu negodīgu rīcību no savas puses. Uzticība nav tiesiska (leģitīma), ja attiecīgā persona zināja vai viņai vajadzēja zināt, ka attiecīgais akts ir pretlikumīgs, vai ja persona sniegusi nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, viltojusi dokumentus, devusi kukuli vai citādi rīkojusies ļaunprātīgi, lai saņemtu attiecīgo administratīvo aktu. Citiem vārdiem sakot, lai personas paļāvība būtu tiesiska, personai jārīkojas tiesiski (*Briede J. Par tiesisko paļāvību administratīvajā procesā. Jurista vārds, 11.05.2000. Nr.19(172)*).

Ņemot vērā, ka no lietā esošajiem materiāliem nav konstatējams, ka pieteicējs būtu nokārtojis mednieka eksāmenu un tiesiski veicis apliecības nomaiņu, kas ir vienīgais pamats labvēlīga administratīvā akta – mednieka apliecības saņemšanai, secināms, ka pieteicējs sev piešķirto labumu ir ieguvis ar viltu vai prettiesisku rīcību un pieteicējs zināja, ka šāda

apliecība viņam ir izsniegta prettiesiski. Līdz ar to tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja tiesiskā paļāvība nav aizsargājama.

[13] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *J.I.* pieteikumu par Valsts meža dienesta 2010.gada 1.jūnija lēmuma Nr.1-19/741 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* I.Juhņeviča

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Juhņeviča
Rīgā 2012.gada 21.jūnijā